

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

1 bod

- A) Její srdce se rozechvjelo dojetím nad takovou dobročinností.
- B) Stěžoval si na odvěkou trudnomyslnost své svěřenky Kristýny.
- C) Jaktěživ by své výdobytky nepředal tak nevěrohodnému člověku.
- D) Roztodivné vrtochy paní Kláry ubíjely oddaného nápadníka čím dál více.

2 Ve kterém z následujících souvětí je správně zapsána interpunkce?

1 bod

- A) Vyberte jednu lidovou písničku, která obsahuje oslovení nějaké květiny nebo rostliny, a která má alespoň čtyři sloky.
- B) Pokuste se zaměnit slova refrénu tak, aby obsahovala název místa odkud pocházíte a aby se výrazně nezměnil rytmus.
- C) Rozhodněte se, kdo bude zpívat první hlas, kdo druhý, a rozdejte nakopírované noty se slovy také hostům, aby se mohli ke zpěvu přidat.
- D) Přineste si k improvizovanému doprovodu naší produkce, také jednoduchý bicí nástroj, jenž může být vyrobený z kamínků, dřívěk nebo ze slupek od ořechů.

3 Přiřadte ke každé z následujících vět (3.1–3.4) významový poměr (A–F), který se v ní uplatňuje:

max. 4 body

Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.

Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.

- 3.1 Zloději si připravili nejen důkladný plán loupeže, ale i záložní řešení.
- 3.2 Převoz žezla měl být dílem natáčen pro televizní vysílání, dílem utajen.
- 3.3 Korunovační klenoty byly nevyčísitelně cenné, a proto velmi přísně stráženy.
- 3.4 Ochranka toho dne pracovala přesně podle popisu práce, ovšem nedůsledně.

- A) poměr příčinný
- B) poměr slučovací
- C) poměr vylučovací
- D) poměr stupňovací
- E) poměr důsledkový
- F) poměr odporovací

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4-7

ROZHOVOR

Chlapeček přiznal: „Rád jím rukou bez lžičky.“

„Já taky,“ ozval se stařeček z postele.

Chlapeček špitl: „A dělávám loužičky.“

„Já taky,“ zasmál se stařeček vesele.

„A hodně brečím, víte, pane?“

„Mně se to taky často stane.“

Chlapeček dodal: „Hlavně když dospělí

dělají, jako by mě vůbec neměli.“

Vrásčítá ruka mu sevřela dlaň.

„Víš,“ řekl stařeček, „tohle já znám.“

(S. Silverstein, *Jen jestli si nevymejšlíš*)

4

max. 1 + 1

- 4.1 Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž slovo *jím* bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu. Tvar slova *jím* musí zůstat zachován.
- 4.2 Napište smysluplnou větu o třech slovech, v níž slovo *bez* bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu. Tvar slova *bez* musí zůstat zachován.
Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.

- 5 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

max. 2 body

- 5.1 Výchozí text obsahuje dialog.
- 5.2 Výchozí text je ukázkou epigramu.
- 5.3 Výchozí text obsahuje pouze střídavé rýmy.
- 5.4 Výchozí text reprezentuje krásnou literaturu.

- 6 Které z následujících tvrzení o výchozím textu není pravdivé?

1 bod

- A) V prvních dvou verších se vyskytují zdobněliny.
- B) V pátém verši se vyskytuje podstatné jméno v pátém pádu.
- C) Ve čtvrtém verši se vyskytuje příslovce ve tvaru pro druhý stupeň.
- D) V posledních čtyřech verších se vyskytují celkem dva tvary zájmena *já*.

7

- Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytují dvě slova, mezi nimiž lze najít významový vztah nadřazenosti a podřazenosti?

1 bod

- A) Chlapeček přiznal: „Rád jím rukou bez lžičky.“
- B) „Já taky,“ ozval se stařeček z postele.
- C) „Mně se to taky často stane.“
- D) Vrásčítá ruka mu sevřela dlaň.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8-14

- (1) Island je známý jako země ledu a ohně. Většina lidí si představí gejzíry, sopky a ledovce. Island má však ještě jeden charakteristický znak. Jsou jím malí nenápadní opeřenci – papuchalci bělobradí.
- (2) Najdete je na každé druhé pohlednici z Islandu. Mezi islandřany však jejich maso **platí** za vyhlášenou pochoutku. Místním nikdy nezáleželo na tom, že jeden exemplář roztomilého opeřence **váží** horko těžko půl kila. Za zdroj proteinů jim **slouží** už více než tisíc let. Tomu však může být už brzy konec. Za posledních devět let populace papuchalků na jižním pobřeží Islandu radikálně *********. Ochránci přírody **hovoří** o stovkách tisíc exemplářů za rok, píše server National Geographic.
- (3) V letech 2011 a 2012 populace papuchalků poklesla na historicky nejnižší úroveň, což vedlo k zákazu jejich lovu na islandských ostrovech Vestmannaeyjar. Někteří ochránci už tehdy navrhovali, aby byl zákaz rozšířen na celé území Islandu. Vzhledem k tradicím však neuspěli a lovci v roce 2013 spustili kampaň za uvolnění zákona.
- (4) „Začali šílet, že tak dlouho nemohli lovit. Je to pochopitelné, je to pro ně tradice a součást kultury. Dlouhodobě je však lov neudržitelný,“ vysvětlil serveru Slate biolog Erpur Hansen, který se dlouhodobě zabývá studiem islandských papuchalků.
- (5) Lovci měli několik argumentů. Předně tvrdili, že papuchalků je nyní tak málo, že bude velmi obtížné je vůbec ulovit. To mělo mít podle nich za následek, že lov do ptačích společenstev v podstatě nezasáhne, a proto by měl být opět povolen. Na ostrovech Vestmannaeyjar je nyní povolen lov jen pět dní v roce, kdy se počet ulovených papuchalků pohybuje v řádu stovek. Islandský celoroční průměr přitom podle Hansena činí 76 tisíc. Jak neutěšené!

(<http://zpravy.idnes.cz>, upraveno)

8 Najděte v páté části výchozího textu větný ekvivalent a vypište ho.

1 bod

9 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*********) ve výchozím textu?

1 bod

- A) omládla
- B) prořídla
- C) narostla
- D) zdivočela

10 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je pravopisná chyba?

1 bod

- A) Většina lidí si představí gejzíry, sopky a ledovce.
- B) populace papuchalků poklesla na historicky nejnižší úroveň
- C) který se dlouhodobě zabývá studiem islandských papuchalků
- D) Mezi islandřany však jejich maso platí za vyhlášenou pochoutku.

11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N): max. 2 body

- 11.1 Na Islandu patří papuchalk do nabídky druhů masa už přes tisíc let.
11.2 Po rozšíření zákazu lovu papuchalků na celý Island spustili lovci kampaň za uvolnění zákona.
11.3 Lovci papuchalků začali argumentovat tím, že pro ně lov ztrácí cenu a ničí se tím stará tradice, a tedy i kus kulturního dědictví země.
11.4 I když se na ostrovech Vestmannaeyjar legální lov papuchalků omezuje na stovky kusů, celkový roční průměr se na Islandu počítá v řádech desetitisíců.

12

max. 1 + 1

- 12.1 Vypište z druhé části výchozího textu synonymum slova *sotva*.
12.2 Vypište z páté části výchozího textu antonymum slova *snadný*.
Hledaná slova se ve výchozím textu mohou vyskytovat i v jiném než základním tvaru.

13 Které z následujících slov neobsahuje předponu?

1 bod

- A) zdroj
B) zákaz
C) spustili
D) součást

14 Které z následujících sloves je ve výchozím textu užito ve 3. osobě množného čísla?

1 bod

- Posuzované tvary slov jsou ve výchozím textu zvýrazněny.*
A) váží
B) platí
C) slouží
D) hovoří

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 15–16

Předtucha ho přimněla, aby hned za rozbřesku vyběhl na pahorek za městem. Chvilí čekal, jestli se neobjeví znamení na nebi nebo jestli neuslyší hvízdání z dále, od zarostlých remízků. Po pěti minutách měl pocit, že čeká celou věčnost. Zkusil zapískat, ale nestalo se nic, jen z blízkého křoví vyskočil vystrašený zajíc a pelášil pryč, což mu nohy stačili.

Zamyslel se. Co mu ta neúprosná předtucha měla vnuknout? Byl to nutkavý pocit, že nesmí zůstat v bytě. Rozhlížel se po krajině, město v zádech.

Pojednou se krajem rozlilo oslnivé světlo. Že by se blískalo? Neotočil se, takže neviděl, jak se město mění v jeden vysoký ohnivý sloupec. Výbuch smetl všechno. Srazila ho k zemi tlaková vlna.

(Fragment)

15 Který z následujících druhů podmětu se vyskytuje

1 bod

ve zvýrazněném úseku výchozího textu?

- A) rozvitý
- B) všeobecný
- C) nevyjádřený
- D) několikanásobný

16 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

max. 4 body

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

17 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

3 body

- A) Pětapadesát, řekl mi. Jmenoval se Elzéard Bouffier. Měl kdysi v rovině statek. Tam prožil svůj život. Ztratil jediného syna.
- B) Už tři roky sázel stromy v téhle samotě. Vysázel jich sto tisíc.
- C) A potom i ženu. Uchýlil se do samoty, kde ho těšilo žít. V klidu, s ovce a se psem. Usoudil, že kraj hyne, poněvadž je tam málo stromů. A protože nemá nějakou důležitou práci, rozhodl se, že tu situaci napraví.
- D) Postarají se o to hlodavci nebo se stane něco, co v záměrech Prozřetelnosti není možné předvídat. Zbývalo tedy deset tisíc dubů a ty porostou na místě, kde dřív nebylo vůbec nic. V tu chvíli mě napadlo, kolik je tomu muži asi let. Zřejmě mu bylo přes padesát.
- E) Dvacet tisíc se jich ujalo. Počítal s tím, že z těch dvaceti tisíc jich ještě polovinu ztratí.

(J. Giono, Muž, který sázel stromy, upraveno)

- 17.1 _____
- 17.2 _____
- 17.3 _____
- 17.4 _____
- 17.5 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

M* se to jeví tak, že když v televizi hlásí prom*nlivé počasí, pom*rně často se to týká naší vesnice.

(Fragment)

18 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit ě/ně tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou tyto hlásky uvedeny v odpovídajícím pořadí?

1 bod

- A) ě - ě - ně
- B) ně - ě - ě
- C) ě - ně - ně
- D) ně - ně - ě

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–23

Původně bylo v plánu, že bude mít Joseph ve své garsonce spolubydlícího, jenže při rozhovorech s možnými kandidáty seděl jako socha a nic neříkal. Různí optimističtí mladíci chodili k nám domů, povídali si s mámou a se mnou a snažili se udělat dobrý dojem, ale bylo jasně vidět, jak se jejich dobrá nálada vytrácí, když se pokoušeli zapojit do rozhovoru Josepha a on na žádnou jejich otázku neodpověděl. Dokonce ani nezavrčel. V takhle hrozném náladě jsem ho ještě neviděla: přímo na dálku z něj číselo *Vypadni*. Zřejmě víc než o co jiného stál o to bydlet sám. Jo, rád půjde studovat na Losangeleskou městskou, jasně. Chce jenom jedno – dost času na práci. Proč tak strašně chceš bydlet sám? zeptala jsem se ho, ale on dělal, že mě neslyší. **To jsme tak hrozní? naléhala jsem a chodila za ním z pokoje do pokoje.** Přihlásil se jen na stejné školy, kam se hlásil i George, a zdálo se mi, že jeho předchozí horečná touha po Caltechu neměla ani tolik společného s úrovní školy jako takové, jako s přítomností jediného spolubydlícího, kterého by byl schopen tolerovat.

Máma se mu snažila pomoci; pronajala celý byt na své jméno společnost. Dokonce se i několika nadějným kandidátům pokusila nabídnout víc než velkorysé dělení nájmu, jenže když se postupně každý potenciální spolubydlící vytratil se ztuhlým úsměvem na rtech, Joseph začal mámu znova prosit. Nabízel, že si zbylou část nájmu zaplatí ze svých úspor, které mu věnovali velkorysí, dnes už mrtví prarodiče. Poté, co dva další lidé stáhli svou nabídku, probírala to máma s otcem a ustoupila.

(A. Benderová, Zvláštní smutek citronového koláče, upraveno)

19 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

max. 2 body

- 19.1 Joseph měl úspory od prarodičů, kteří již ale byli po smrti.
- 19.2 Pro Josepha byl výběr školy důležitější než výběr bydlení a spolubydlícího.
- 19.3 Máma nakonec byt pronajala pouze Josephovi, protože jej ze svých úspor zvládl platit celý sám.
- 19.4 Joseph si původně chtěl najít nějakého spolubydlícího, jenomže mu dlouho nikdo nepadl do oka.

20 Vypište ze všech vět podtržených ve výchozím textu základní skladební dvojice.

max. 3 body

Upozornění: Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

21 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje příslovecné určení času?

1 bod

- A) Chce jenom jedno – dost času na práci.
- B) bylo jasně vidět, jak se jejich dobrá nálada vytrácí
- C) Poté, co dva další lidé stáhli svou nabídku, probírala to máma s otcem a ustoupila.
- D) že jeho předchozí horečná touha po Caltechu neměla ani tolik společného s úrovní školy

22 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje přirovnání?

1 bod

- A) naléhala jsem a chodila za ním z pokoje do pokoje
- B) neměla ani tolik společného s úrovní školy jako takové
- C) při rozhovorech s možnými kandidáty seděl jako socha a nic neříkal
- D) se i několika nadějným kandidátům pokusila nabídnout víc než velkorysé dělení nájmu

23 Ve které z následujících možností jsou správně doplněny uvozovky do úseku výchozího textu?

1 bod

Posuzovaný úsek je ve výchozím textu zvýrazněn.

- A) „To jsme tak hrozni?“ naléhala jsem a chodila za ním z pokoje do pokoje.
- B) „To jsme tak hrozni?“ naléhala jsem a chodila za ním z pokoje do pokoje.
- C) „To jsme tak hrozni?“, naléhala jsem a chodila za ním z pokoje do pokoje.
- D) „To jsme tak hrozni?“: naléhala jsem a chodila za ním z pokoje do pokoje.

24 Ve které z následujících možností není pravopisná chyba?

1 bod

- A) Soudkyně dlouho váhala, jestli si obviněný zaslouží úplné zproštění viny.
- B) Pracoval jako sprostředkovatel kontaktů mezi českými a maďarskými firmami.
- C) Navázali na léta rozvíjenou a pečlivě pěstovanou tradici zpojenectví obou zemí.
- D) Nakonec si ze slevněných výrobků vybrala, ale pouze maličkou krabičku ze slonoviny.

25 Přiřadte ke každému z následujících úryvků (25.1-25.3) typ textu (A-E), který ho nejlépe vystihuje:

max. 3 body

*Každou možnost z nabídky A-E můžete přiřadit pouze jednou.
Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.*

- 25.1 Soustředíme se, aby cibulka byla spíše sklovatá než zlatavá. Kousky masa potom necháme rychle zatáhnout, aby při vaření neztrácely šťávu.
- 25.2 Tradiční ochutnávka gulášových specialit se letos rozšíří o soutěž. Kuchaři mohou získat titul Vládce chuťových buněk 2017, pro strážníky je připraveno klání o titul Mlsný jazýček 2017.
- 25.3 Mnohé zásadní události se řeší u jídla. Když chuťové buňky zmámené božskou krmí ovládnou mysl strážníka, svět se jeví být vstřícnějším. Vlastně by se dalo pomoci jídla měnit atmosféru důležitých jednání. Jaké by asi bylo po pěkně ostrém guláši? A jaké po lívanečcích se šlehačkou?

(Fragment)

- A) zpráva
- B) pozvánka
- C) úvahový text
- D) reklamní text
- E) popis pracovního postupu

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 26

Multiverbizace je náhrada pojmenování jednoslovného pojmenováním víceslovným. Nahrazen může být např. jednoslovný výraz slovesný, a to jménem a předmětovým slovesem, např. *nařídít – vydat nařízení, navštívit – vykonat návštěvu*. Může jít ale také o náhradu jména, např. *reprezentanti – reprezentační celek*.

(Fragment)

26 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda obsahuje sousloví vzniklé multiverbizací (A), nebo ne (N):

max. 2 body

- 26.1 Teď to bohužel vypadá tak, že kvůli složitým předpisům vedeme boj sami se sebou.
- 26.2 Až úspěšně ukončíme tuto část projektu, musíme okamžitě provést změnu formuláře.
- 26.3 Budeme se muset rozhodnout, jestli s touto nabídkou oslovíme vlastní zaměstnance, nebo jestli upřednostníme externisty.
- 26.4 Ať to dopadne, jak to dopadne, můžeme si být jisti tím, že vedení společnosti nám veřejně vyjádřilo podporu, a to se nezmění.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 27-30

Cena Jiřího Ortena je prestižní ocenění pro mladé autory, které se uděluje již od roku 1987. Udílí se autorovi prozaického či básnického díla **napsaného** v českém jazyce, jemuž v době vydání knihy není více než 30 let. Od roku 2009 je organizátorem Ceny Jiřího Ortena Svaz českých knihkupců a nakladatelů.

Na ***** 30. Cenu Jiřího Ortena byli odbornou porotou **nominováni** Zuzana Kultánová za novelu Augustin Zimmerman, Dominik Melichar za básnickou **sbírku** Schýlené tělo a Jan Nemček za sbírku básní s **názvem** Proluka. Jméno vítěze bude slavnostně vyhlášeno 11. května v 17.00 ve Velkém sále Průmyslového paláce na knižním veletrhu Svět knihy Praha 2017. Tradiční autorské čtení všech nominovaných se uskuteční 27. dubna od 19.00 v Literární kavárně Řetězová.

(<http://cenajirihoortena.cz>, upraveno)

27

max. 2 + 1

- 27.1 Vypište z druhého odstavce výchozího textu všechna podstatná jména rodu mužského neživotného, která jsou v textu užita ve 2. pádu.
- 27.2 Vypište z prvního odstavce výchozího textu všechna zájmena vztažná.

Upozornění: Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání podúloh, je považován za chybu.

28 Která z následujících možností nejspíše patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

1 bod

- A) novou
B) známou
C) jubilejní
D) literární

29 Ve které z následujících možností nelze první slovo z dvojice nahradit druhým tak, aby význam výchozího textu zůstal zachován?

1 bod

První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm zvýrazněno.

- A) název – titul
- B) sbírka – kolekce
- C) nominován – navržen
- D) napsaný – vytvořený

30 Která z následujících možností nejlépe vystihuje účel prvního odstavce výchozího textu?

1 bod

- A) informovat o díle Jiřího Ortena
- B) charakterizovat Cenu Jiřího Ortena
- C) vysvětlit organizaci Ceny Jiřího Ortena
- D) vyzdvihnout význam osobnosti Jiřího Ortena